

A gömbutcai leányok.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Meglehetősen ismerem az életet. Régóta sajnálattal tapasztalom, hogy a mai szülők a legalsóbb osztályban is arra törekszenek, hogy kisasszonyokat neveljenek a leányaikból. Mégis megdöbbenéssel olvastam „A gömbutcai leányok” című cikket, amely a Pesti Napló 1;12. december 22-iki számában jelent meg. E cikk a gömbutcai polgári leányiskola növendékeinek szociális helyzetével foglalkozik, s többek között az tűnik ki belőle, hogy egyetlen fővárosi polgári iskolába 300 tandíjmentes leány jár.

A cikkíró azon aggódik, mi történik a leányokkal, ha elvégezték a polgári iskolát. Vádolja az államtól előre, hogy miért nem gondoskodik a megélhetésükről. Ezt, megvallom, nem értem, hisz minden pályát megnyitottak a nők előtt. Akárhol megkereshetik a kenyerüket.

Csak hogy nem akarja ám! és itt a hiba. Nálunk a művelt jelző dologtalanságot is jelent a nők között, illetve a szellemi munkán kívül minden gyakorlati munka megvetését. Nem vagyok egy nézetem a cikkíróval sehogy sem. Sajnálkozom a leányok anyján és a többi gyári munkásnőknél, amiért a munka őket megöregíti. Szeretném látni, mit tenne a cikk írója, ha a nők azok az általa agyonsajnálott lenézett munkásnők egy hétre, csak egy hétre letennének minden munkát.

Hogy nagyon le vannak igazva a szegény osztály asszonyai, az igaz; de ezen nem úgy kell segíteni, hogy a leányait ingyen az állam zsiarián dologtalanná iskolázzuk. Ellenkezőleg, úgy, hogy tíz éves kortól kezdve úgy a leányt, mint a fiút, már az iskolába gyakorlati munkára neveljük és fokozatosan szoktassuk a dologra kivétel nélkül mind. És majd ha minden leányt megtanítunk dolgozni az uralmi osztályban is, akkor nem lesz annyi sápadt arcú munkásasszony a gyárban és nem lesz annyi elegáns dáma az utcák sarkán lesve a férfi tekinteteket. Akkor nem lesznek olyan sokan a postrestant-szobában a leveleikért, mert nem ott kell keresni a megélhetésük biztosítását.

Iktatószám

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

339.6

Hely

Idő

"1912"

Személy

Helyszám

339.6

1912

Szerző Terka néni

Cím A gömbutcai leányok.

Forrás: Pesti napló

Bp.

1912 I/5

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Oldalsz.

A cikkíró ur mindjárt elkezdheti a jótékonyt, a saját körében ilyenformán. A testvérének, feleségének, vagy leányának megmagyarázza, hogy először is a saját személyét illető kényelméről ki-ki gondoskodik maga. Például: reggel ki-ki maga készítse mosdó-vizet, maga fésülködjön, maga tisztítsa a cipőjét, ruháját, egyik héten egyik, másik héten másik készítse a reggelit. Ha iskolás, menjen iskolába; délután leketanulás után vasalja ki a bluzát, hogy csinos legyen, fényesítse ki a cipőjét, menjen sétálni valakivel, vagy egyedül, közben vásároljon egy és más kisebb dolgot, ami kell a családnak és fölfriessülve megy majd haza. Otthon azután terítsen, teát készítsen, társalogjon satöbbi.

Igy a szegény cselédnő nem lesz leigázva annyira és nem lesz belőle kora vén munkás-feleség. Miképpen gondolja a cikkíró ur, hogy az állam el-tartson 300 ingyen-iskolázott leányt? Talán süssön-főzzön az állam és ingyen konyhát nyisson mindenki számára, aki éhes? Annyi jótétemény nincs a világon, amennyivel helyre hozzuk a rosszul nevelt anyák hibáját, de viszont a jó neveléssel nem az agyoniskolázást értem. Mert akármilyen művelt is a feleség, ha nem főz ebédet, éhes marad a férfi.

Nekünk és minden országnak elsősorban szorgalmas és csak azután művelt nőkre van szükségünk. Ha a nők szorgalmasabbak lesznek, kevesebb lesz a sikkasztók száma is.

Hogy azonban a nők ne resteljenek dolgozni, önknek uraim szintén véleményét kell változtatniok. Nem a dologtalan páva-nőt kell tisztelettel köszönteni, hanem elsősorban tevékeny asszonyokat. Nem szabad megtörténni olyasminnek, ami velem megtörtént a minap.

Hideg idő volt és féltem a torok- vagy fogfájástól, hát meleg kendővel a fejemen mentem bevásárolni. Egy jogász ismerősöm, mikor közel értünk egymáshoz, elfordította a fejét, hogy ne kelljen köszönnie. Ha kalapban találkozok velem, mély bókkal „csókolom kezét” kiált felém.

A polgári és általában a középiskolában a tandíjmentesek számának tíz százalékot nem lenne szabad meghaladni. E tizedrészt hivatalnoki, tanító, kiskereskedő s kismester jól tanuló gyermeke szolgáltatassa, de csak akkor ha háromnál több gyermeke van. Három gyermekig ugyanis családi pótlékot kap a tisztviselő és el bírja tartani a családját, a kiskereskedő és kismester is, ha csak három gyermeke van. Az adóját keservesen fizető polgárság és népnek semmi szüksége nincs dologtalanná iskolázott nyomorgó leányokra.

Felhívom a Pesti Naplót olvasó asszonyokat, szóljanak hozzá akármilyen egyszerű formában is a gömbutcai leányok című cikkhez és az én megjegyzésemet is bírálják meg, helyesek-e? Sietnem kell. A háztartási teendőim várnak; csak még azt akarom megjósolni, mi lesz abból a 300 ingyen iskolázott nyomoruságban tengődő leányból. Tíz közül egy irodába vergődik, ez soványan megéi és pártában marad; egyet elvesz egy férfi, aki őt kényelme-sen, dologtalanságban szórakozásban tartja; háromból iparos-ember elégedetlen, zugolódó, hanyag felesége lesz, öt pedig erkölcstelen utra tér és sülyed, sülyed...

Kérdem már most, nem jobb lett volna-e mind a tizből, azaz háromszázból népiskolát végzett, dolgozó, becsületes cselédleányt nevelnünk, aki később ugyanannyi munkás ember becsületes dolgozó feleségévé és ugyanannyi dolgozó család nevelő anyává válhatott volna?!

Szege d.

Terka néni.